

Het bijna helemaal waargebeurde verhaal van Ryan

Over het boek

Auteur: Pepijn Lievens

Uitgeverij: Lannoo

Over de maker

Pepijn Lievens is acteur en schrijver. Hij studeerde Toneel aan het Gentse Conservatorium en speelde als acteur in verschillende producties. Hij schreef tot nu toe vooral theaterteksten voor professionele gezelschappen, en publiceerde ook twee romans voor volwassenen. In 2021 verscheen zijn eerste jeugdboek "Voor Altijd". Hij schrijft vaak over zwaardere thema's, maar doorspekt zijn teksten met fantasie en humor.

Korte inhoud

Ryan is 10 jaar en woont samen met zijn moeder en broertje. Zijn vader is weken geleden ineens vertrokken. Ryan weet niet waarheen en hij mist hem verschrikkelijk. Zijn levendige fantasie vult het gemis in met theorieën over het waarom van zijn onverwachte vertrek (hij is een ontdekkingsreiziger met een geheime missie!) en dromen over zijn thuiskomst. Diezelfde fantasie helpt hem ook om de aandacht te trekken van zijn grote liefde, Rafaella. Met hulp van de bijzondere professor Geurts vermomt hij zich als een balpen en gaat hij op zoek naar de zeldzame bloem Floretalias Karakteristica.

1. HET VERHAAL

1.1. Cover

- Kijken al eens voor het lezen samen naar de cover:
 - Trekt de cover je aan?
 - Wat zie je allemaal op de cover?
 - Alles wat je ziet op de cover zijn verhaalelementen. Zou jij met deze elementen een verhaal kunnen verzinnen?
- Na het lezen: bespreek (opnieuw) de verhaalelementen op de cover. Herkennen de juryleden ze allemaal? (het stapelbed dat Ryan deelt met zijn broertje Vince, Niels met een grasspriet in zijn mond, Sam de smartphone die een hond nadoet, de bus naar het stinkwoud, het wenskoffertje, de Floretalias Karakteristica, het oor met ooringetje van Rafaella, een bijna lege fles wijn van mama, Ryan als balpen, de olifant en de kameel uit de mop, een neus met een wasknijper op, een trouwring, frietjes uit de frituur (lievelingseten van Ryan), Ryan achterop bij zijn papa op de motor, twee kussende gezichten, de pratende zonnebril)
 - Ben je akkoord dat dit de belangrijkste verhaalelementen zijn? Zijn er belangrijke elementen (personages, thema's, voorwerpen...) die je mist?
 - Hoe zou jouw cover eruitzien?

- **Creatieve opdracht: maak een alternatieve cover**

MATERIAAL

- Bijlage 1
 - Stiften, kleurpotloden...
-

Geef de juryleden elk een print van de lege cover. Of print de lege cover in A3 uit en laat de juryleden per twee samenwerken.

- Maak eerst een lijstje van de verhaalelementen die jij / jullie belangrijk vindt / vinden.
- Bedenk hoe je deze verhaalelementen gaat tekenen en waar je ze wil plaatsen.
- Teken nu jouw alternatieve cover

1.2. Personages

- Vraag de juryleden om de belangrijkste personages op te sommen: Ryan, zijn moeder en vader, broertje Vince, Rafaella, professor Geurts, Niels.
 - Wie van deze personages vond je het bijzonderst? Waarom?
 - Wie van deze personages vond je het meest herkenbaar? Is er iemand bij die je doet denken aan jezelf, of aan iemand die je kent?

Je zou met de groep tot de conclusie kunnen komen dat Ryan en professor Geurts bijzondere personages zijn vanwege hun ongebreidelde fantasie. De andere personages zou je gemakkelijker in andere (realistische) boeken kunnen tegenkomen, terwijl die twee eerder uniek zijn.

- “Ik ben Ryan’, zeg ik.
 ‘Ja, dat zie ik’, mompelt hij [Professor Geurts].
 ‘Hoe kunt u dat nu zien?’ vraag ik. ‘Wel, je ziet eruit als een Ryan.’
 ‘Hoe ziet een Ryan er dan uit?’
 Zoals jij”, antwoordt hij.” (p.22)
 - Kun jij omschrijven hoe Ryan eruitziet? (zie p.13: “Papa is groot en sterk en ik ben klein en slap, bovendien is hij wit en ben ik bruin, niet zo bruin als mama, maar toch... Mama zegt echter: Je bent het allemaal tegelijk: groot en klein, sterk en slap, bruin en wit. Het hangt allemaal van de context af.”)
 - Wat komen we nog te weten over Ryan? (hij heeft veel fantasie, mist zijn vader, is verliefd, plaagt zijn broertje, is lief voor zijn moeder...)
 - Is Ryan een goede naam voor hem? Wat vind je trouwens van je eigen naam, past die goed bij jou?
 - Wat vind jij van Ryan?
- “Niet veel later bel ik aan bij Sterrestraat nummer één. Ik vraag me af hoe professor Geurts eruitziet. Waarschijnlijk heeft hij een doktersjas aan, heeft hij een bos wilde, witte krullen, draagt hij twee verschillende pantoffels en steekt er een potlood in zijn oor. Hij had dat achter zijn oor willen steken, maar omdat alle professoren verstrooid zijn, stak hij het erin. Maar niets van dat alles. De deur zwaait open en ik zie dat de professor een jeans en een hoodie draagt en ongeveer vijftientig jaar is.” (p.22)
 - Zou jij ook verrast zijn, net als Ryan? Hoe stel jij je een professor voor?
 - Wat komen we nog te weten over professor Geurts? (hij heeft een eigen website waarop staat dat hij wereldberoemd is, woont in een heel gewoon huis, heeft vissen, is op zoek naar zijn overleden ouders, is nogal vergeetachtig...)
 - Wat vind jij van professor Geurts? Zou jij bij hem langsgaan als je hulp nodig had?

1.3. Genre

De titel van het boek is “Het BIJNA HELEMAAL WAARGEBEURDE VERHAAL van Ryan”.

Ga met de juryleden in gesprek over het realiteitsgehalte van het verhaal.

- Klopt de titel? Is het verhaal “bijna helemaal waargebeurd”?

Maak met de juryleden twee lijstjes:

- Welke delen van het verhaal zijn volgens jullie “helemaal waargebeurd”? (bv. alles wat zich thuis afspeelt, de afspraken met Rafaella...)

- Welke delen van het verhaal zijn volgens jullie “bijna helemaal waargebeurd” (oftewel: niet waargebeurd)? (bv. het veranderen in een balpen, de tocht door het stinkwoud...)
- Zijn jullie het helemaal eens met elkaar? Zijn er gebeurtenissen waarover jullie van mening verschillen? Argumenteer waarom het volgens jou wel of niet waargebeurd is.

Dit boek mengt realiteit en fantasie op heel bijzondere manier met elkaar. Sommige recensenten vinden dit geweldig, anderen hebben er meer moeite mee (zie fragmenten in bijlage).

- Wat vind jij hiervan?
- Vond je de fantasiegedeelten geloofwaardig of was je niet helemaal mee?
- Lees jij liefst realistische boeken of fantasieboeken?
- Vind je het ok dat deze genres hier vermengd werden?

1.4. Einde

Het slot is uiteindelijk vrij realistisch (zie ook hierover de fragmenten uit recensies: de meningen zijn verdeeld of dit iets positiefs is of niet).

- Welke fantasievolle elementen vind je nog in het slot (smartphone Sam, maar het wenskoffertje brengt Ryan weg)
- Waarom zou de auteur voor een realistisch slot gekozen hebben? (misschien brengt de terugkeer van zijn vader Ryan weer wat meer met zijn voeten op de grond? Ryan zijn drie wensen zijn nu uitgekomen, dus heeft hij zijn fantasie minder nodig?)
- Wat vind jij van het slot?
- Kan je een slot met meer fantasie bedenken?

2. VERWERKING

2.1. Vermommen

In het begin van het verhaal speelt Ryan een politieagent, hij speelt in zijn eentje met het wenskoffertje.

- Verkleed jij je wel eens?
- Wie is jouw favoriete personage?
- Hou je ervan om je dan in te leven in je personage? Om een fantasiespel te spelen?

Verderop in het boek wordt het allemaal wat gekker. Ryan vermomt zich in een balpen om Rafaella te kunnen bespioneren.

Bekijk deze passage samen met de juryleden. De auteur heeft zich hier proberen inleven in alle aspecten van het leven als balpen:

- p.36-38: bewegen als een balpen door op het knopje vooruit te sprignen
- p.39-40: het leven in een pennenzak
- p.40-41: hoe het voelt om als balpen te schrijven

- **Creatieve opdracht: veranderen in een voorwerp**

MATERIAAL

- Geen (wanneer je deze opdracht als drama-opdracht uitvoert)
- Papier, stiften, potloden... (wanneer je de juryleden hun idee laat tekenen en schrijven)

Je vermommen in een personage is relatief eenvoudig, maar heb je je al eens vermomd in een voorwerp?

- Welk voorwerp zou jij wel eens willen zijn?
- Waarom? Wat zou je willen doen als je dit voorwerp was?

Je kan deze opdracht op verschillende manieren uitvoeren. Je kan alle juryleden een eigen voorwerp laten kiezen en uitwerken, hen laten samenwerken in groepjes, of met de hele groep één voorwerp uitkiezen en verschillende interpretaties uitproberen.

Laat de juryleden hun voorwerp naspelen in een korte scène. Maar laat hen eerst goed nadenken over verschillende aspecten:

- Hoe ziet jouw voorwerp eruit? Hoe ga jij je gedragen, voortbewegen... om zo goed mogelijk op jouw voorwerp te lijken?
- Waar bevindt jouw voorwerp zich? Wat zou daar allemaal kunnen gebeuren?
- Waarvoor dient jouw voorwerp? Hoe ga je dat uitbeelden?
- Hoe voelt jouw voorwerp zich? Kan je de gedachten van jouw voorwerp verwoorden?

Wanneer jouw juryleden zich niet comfortabel voelen bij het uitbeelden, kan je hen ook vragen hun voorwerp te tekenen en er iets bij te schrijven (zie vragen hierboven).

2.2. Spullen

Het hoofdstuk over Ryans tocht naar het stinkwoud leest als een heerlijk stukje fantasie, maar je zou er ook een boodschap in kunnen vinden, namelijk om zorgzamer om te springen met onze spullen.

“Slechts weinig mensen weten het, maar huisraad leeft een geheel eigen leven. Als de mensen slapen, loopt het huisraad rond in huis, maakt een koffietje voor zichzelf of kijkt wat tv. Soms staart het in de tuin naar het maanlicht, want het huisraad is heel erg ongelukkig. Het is het beu om bij de mensen te wonen, het heeft er genoeg van om eigendom van iemand te zijn, het wil niet langer domweg doen wat het opgedragen wordt. Als het eens hapert, wordt erop geslagen, als het versleten is, wordt het weggegooid en soms wordt het zelfs levenslang weggestopt op zolder.” (p. 79)

- Stel je jouw kamer thuis voor. Welke spullen staan er zoal in jouw kamer?
- Denk je dat jouw huisraad gelukkig is? Waarom (niet)?
- Wat zou jouw huisraad over jou vertellen als het kon praten?

- **Creatieve opdracht; spullen tot leven laten komen**

MATERIAAL

-
- Pen en papier
 - Eventueel potloden, stiften...
-

Laat de juryleden fantaseren over hoe het zou zijn als de spullen in hun kamer 's nachts tot leven kwamen.

- Stel je voor: je gaat vanavond slapen. Van zodra je diep in slaap gevallen bent, komen jouw spullen tot leven.
- Bedenk wat jouw spullen zouden doen of zeggen. Welke spullen zijn het die tot leven komen? Wat zeggen en denken ze, wat willen ze graag? Wat zou er kunnen gebeuren? Speelt er zich iets af in jouw kamer, of gaan de spullen weg?
- Verzin wat er die nacht gebeurt, maar bedenk dat 's ochtends – als jij wakker wordt – alles weer (bijna?) normaal moet zijn.

Kunnen ze een verhaal bedenken dat zich binnen één nacht afspeelt? Ze kunnen het verhaal schrijven of tekenen in de vorm die hen het best ligt: in een doorlopende tekst, in een grote tekening, in een strip...

2.3. Scheiding

Wanneer de ouders van Ryan vertellen dat ze gaan scheiden, is dit een hele schok voor Ryan. Na die eerste schok probeert hij de situatie genuanceerd te bekijken: hij vindt het nog steeds erg (p.128), maar ziet ook een aantal voordelen (p.129).

Bekijk samen met de juryleden de voor- en nadelen van de scheiding van Ryans ouders. Hou je vragen dichtbij het boek, vraag niet rechtstreeks naar eigen ervaringen van de juryleden, zo kunnen ze zelf kiezen of ze eventueel ook persoonlijk op de vragen willen reageren.

- “Natuurlijk vind ik het erg dat mama en papa uit elkaar zijn, heel erg zelfs” (p.128). Verder gaat Ryan niet in op de nadelen, hij gaat meteen over naar de voordelen. Wat zouden de nadelen kunnen zijn?
Kan je verwoorden wat er erg is aan de scheiding van Ryans ouders?
 - Lees de voordelen die Ryan opsomt. Ben je het ermee eens dat dit voordelen zijn?
Denk jij nog aan andere voordelen?
 - Is dit een terecht einde voor dit verhaal? Hoe had jij het laten eindigen?
-

3. VERDER LEZEN

- Mijn vader is een saucisse / Sarah Devos, Agnès De Lestrade, Jean-Claude van Rijckeghem (Horizon, 2021)
 - over familie, vader (boekenzoeker.be/mijn-vader-eeen-saucisse)
 - Op drift / Reinhilde van Driel en Harmen van Straaten (ill.) (Davidsfonds/Infodok, 2017)
 - over familie, fantasie (boekenzoeker.be/op-drift)
 - Bahar op de maan / Michael De Cock en Arevik d’Or (ill.) (Querido, 2023)
 - over scheiding (boekenzoeker.be/bahar-op-de-maan)
 - Hotel Kosmos / Yelena Schmitz (Querido, 2024)
 - over scheiding (boekenzoeker.be/hotel-kosmos)
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op ‘Lezen’ en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1

Bijlage 2

Fragmenten uit recensies:

- “Het is niet heel vreemd om halverwege dit boek te denken: wat ben ik nou eigenlijk aan het lezen? Ryan is dan al tijdelijk veranderd in een balpen en zoekt in een afgelegen woud naar een zeldzame plant, waarbij hij kan communiceren met afgedankt huisraad.

 Zo vervreemdend en absurdistisch is het niet vaak en is het dan ook wennen dat Het bijna helemaal waargebeurde verhaal van Ryan een realistisch slot kent. [...]

 Daar krijgt het verhaal een realistische en wat onaangename versnelling die meer uitwerking had verdiend. Te plots wordt de fantasierijke ballon lek geprikt. Lievens laat zien hoe de fantasie van een jongen op hol kan slaan als het leven te ingewikkeld en spannend wordt. En dat doet hij op een bijzondere manier.”

(Jaap Friso, Jaappleest)
- Lievens mixt realisme en absurdisme op een heerlijk normale manier. Je vliegt als lezer lekker op alle hoogtes van dit boek mee.

 Maar ontroerend is het net zo goed, en een warm einde heeft het boek ook. Ik had er veel plezier mee. Oftewel: in de gaten houden, deze Pepijn Lievens.

(Edward van de Vendel)
- Een tienjarige jongen verandert in een balpen om het meisje waarop hij verliefd is af te luisteren. In *Het bijna helemaal waargebeurde verhaal van Ryan*, het tweede jeugdboek van de Vlaamse acteur en schrijver Pepijn Lievens, is het de normaalste zaak van de wereld. De grenzen tussen werkelijkheid en fantasie lijken niet te bestaan voor antiheld Ryan. Het is aan de lezer om die te bepalen, of net als de jongen te geloven dat alles mogelijk is. [...]

 Na alle fantasievolle wendingen in het verhaal hecht Pepijn Lievens de plot wel wat te realistisch en vlotjes af. Maar een opmerkelijk, eigenzinnig boek blijft het.

(Bas Maliepaard, Trouw)
- Het verhaal bulkt van de fantasie. Zo veel zelfs, dat de balans realiteit-fantasie zoek is. Op zich lijkt het een realistisch verhaal over een jongen temidden (gezins)problemen en hoe hij ermee omgaat. Maar tegelijkertijd is er die grenzeloze en absurde fantasie over bijvoorbeeld een pratende zonnebril, verwaarloosd, pratend huisraad dat weggelopen is in het Stinkbos, Ryan die transformeert in een balpen en zo naar school huft, en nog veel meer. Soms waan je je in een soort van ‘Alice in Wonderland’-verhaal, terwijl de kern ervan realistisch is omtrent het probleem van gescheiden ouders op de gezinssituatie. Het doet je wenkbrauwen fronsen, maar de vlotheid van het geheel maakt veel goed en doet je doorlezen tot het bevrijdende slot.

(Eric Vanthillo, Pluizuit)
- Laat ik uitgerekend vandaag ‘Ryan’ te hebben uitgelezen, een hartverwarmend boek voor kinderen en grote mensen. Schrijver Pepijn Lievens gaat met een eenvoudige plot (ik ben verliefd, maar Rafaella weet het nog niet, en wanneer komt papa thuis) op een fijne manier aan de slag. Je zit een boek lang in het schijnbaar verknipte brein van een tienjarige, maar verknipt wil niet zeggen dat het allemaal geen steek houdt. Integendeel. Een fris boek als dit werkt heel goed tegen maagzuur, zeurende knieën en hangende mondhoeken.

(Bart Moeyaert)